

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó-lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Két manifesztum.

Debreczen, decz. 5.

I.

(K. B.) A függetlenségi és 48-as párt-nak manifesztumát, melyet c-ütörtökön egész terjedelmében közöltünk, követte az Ugron-párt manifesztuma. A választók már egyszeri elolvasás után ítélnék a felett, hogy a párt-nak két árnyalata közül melyik önt tiszta bort a pohárba?

A függetlenségi és 48-as párt manifesztumához nincs mit hozzá-adnunk, annál kevésbé találunk rajta kifogásolni valót, — hiszen e manifesztum oly tiszta programot ad, oly őszintén fejt ki a párt által követendő egyenes, félre nem magyarázható irányt, a mint ezt csak olyan párt teheti, mely elveivel, céljával, törekvéseivel tisztában van.

Uj program-pontokat a függetlenségi és 48-as párt manifesztuma nem állít fel. Minek is tenné ezt, midőn a függetlenségi és 48-as párt programjának valamennyi pontját megérti és átérti a választó-közönség s a régen megállapított, szabatosan körülírt pontokat megváltoztatni nem szükséges, hisz e program-pontok ugyszólván vérebe mentek át a választó-közönségnek. Arra sincs szüksége a függetlenségi és 48-as párt-nak, hogy parlamenti eljárását védelmezze, mert működésében nem taktikai fogások, hanem magasztos elvek vezérelték. A kormányra jutást nem tűzte ki célul, mint más ellenzéki pártok teszik, hanem csak eszközül arra, hogy Magyar-

ország függetlenségét alkalmas időben visszavivhassa.

A manifesztum elejétől végig higgadt, komoly s tárgyilagos hangon van tartva. Még ott sem csap át szenvedélyes, gyűlölködő hangba, hol az Ugron-töredék kiválásáról s ekiválás és párt-bontás felfujt okairól szól, noha az Ugron-töredék eljárását a párt sajtója kemény szavakkal elítélte. Visszautasítva és megczáfolva az Ugron-töredék kiválásának okait, röviden, de szabatosan kifejti, hogy miért nem szabad belemennünk a delegációba. »A mi a delegációkat illeti — mondja a manifesztum — melyek az Ausztriával közös ügyek tárgyalására vannak rendelve s e szerint Magyarország önállóságának tényleges tagadását jelentik, azoknak tanácskozásaiiban, valamint eddig soha, ugy ezentul sem akarunk résztvenni, nehogy az azokban való megjelenés által a közösügyes állapot fenntartásához bármi mértékben járulni látszassunk, az azoktól való tartózkodásunk sokkal nagyobb jelentőséget és fontosságot tulajdonítván, semhogy azt az ott gyakorolható, egyébiránt csaknem meddő s a képviselőházban is gyakorolható ellenőrzésnek alárendelhetnők.«

Ezért nem hajolhatott pártunk az Ugron-töredék kívánságára, mely töredék aztán, minden kibékítési kísérletet s a feléje nyújtott baráti jobbot visszautasítva, külön pártot alakított. Miután a külön párt-alakítás tényleg megtörtént, valamint tény az is, hogy az Ugron-

töredéket elvi szempontok (a delegációba való bemenetel, a 48 as elveknek fokozatos megvalósítása) választják el tőlünk, csak természetes folyománya ennek azon határozott kijelentés, hogy a tőlünk elszakadt s magokat 48-asoknak nevező urakat elvtársainknak többé tekinteni nem fogjuk.

Nem örömet mondta ki ezt pártunk, de az Ugron-töredék magatartása kényszerítette rá. S ha e kijelentés a mi manifesztumunkból hiányzott volna, most az Ugron-párt manifesztumának megjelenése után kénytelenek lettünk volna azt kimondani. — Mi nekünk nagyon fáj az, hogy erős táborunkból, mely az utóbbi évek alatt annyi diadalt aratott, egy tekintélyes töredék kivált, még inkább fáj az, hogy e töredék programjába olyan pontokat vett fel, melyek a valódi függetlenségi elvekkel és törekvésekkel ösze nem egyeztethetők, — de éppen elveink tisztasága s törekvéseink sikerének biztosítása követelte azt, hogy az Ugron-töredék tagjait elvtársainknak többé ne tekintsük; elismerjük ugyan, hogy programjuk sok tekintetben azonos a miennkel, de még sem teljesen ugyanaz!

A »nemzeti párt«-tal a választásoknál követendő közös akciót is igenszabatosan írja körül pártunk manifesztuma: »Minden közös pártgyűlést részünkről ellenezvén, oly kerületekben, a melyekben a kormánypártnak jelöltje van, kölcsönösen támogatjuk egymást olyanformán, hogy a két párt, t. i. a független-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

LORELEY.

A zongoránál eltűnődünk
Egy mélabus tündérregén.
Beszélgeték a Loreleyről
Egy szöke szép leány meg én.

S a szöke szép leányka így szólt,
Sóhajra nyílt a piczi száj:
»Mi lett belőled vízi tündér,
Aranyhaju szép Loreley?»

Elhallgatott s én így feleltem,
Szomoru voltam magam is:
»A Loreley nem halt meg édes,
Haja aranyból van ma is.

Járása hetyke, lépte könnyű
S a lábcskái oly piczik,
A toilettejét Worth csinálja
S a table d'hotenál étkezik.

Gyémánt-boutont hordoz fülében,
Selyem harisnyákat visel,
S a csolnakosnak lágy akkordban
Büvös melódját énekel.

És a ki hallgat Loreleyra,
Mikor mellette elsuhan,
Azt elnyeli az ar örökre,
Annak örökre vége van.

Csak az igénye lett nagyobb ma,
A régít, öcskát megveti,
Egykor beerte a ladikkal,
Ma már hajóhad kell neki.«

Heltai Jenő.

A rué.

— A „Debreczen“ eredeti tárczája. —

Mintha látnám, hogy midőn önök ezt a czimet elolvassák, magok előtt látnak egy monoklit, egy fényes szőrű czilindert, egy a pedánságig gondos tarka öltözet ruhát s mindezekbe belefoglalva egy vékony lábú, meggörcsült alakot, a mely alak valamikor ember volt.

Most már csak rué.

A míg reggelenként annyira összeszerkeszti magát, hogy olyan formája legyen, mint egy közönséges embernek, annyi idő kell neki, mint egy menyasszonynak, a ki tetszeni akar a templomi közönségnek. (Már pedig melyik nem akar?)

Toilett-asztala sokkal dusabban van berendezve, mint egy hölgynek, a ki már ellen-szenvvel viselte'ik a kalendáriumnak ama része iránt, a melyik a napokat számlálja. . .

A ruében a művészet iránti hajlam is ki van fejlődve, különösen a fodrász-művészet iránti hajlam. Mert képzeljék el kérem, minő talentum kell ahoz, hogy azt a pár szál hajzatot, a mit az idő viszontagsága megkimélt az enyészettől, ugy kereken hordozni, hogy teljes holdfogyatkozás álljon be? . . .

Falbot, ezt a hires és tudós leveli-békát kritikus napjaival együtt szeretné egy befőttes üvegbe tenni és befőzni. A czukrot nem sajnálná tőle. Különösen azóta kívánják pokolba a hirneves tudóst, mióta kritikus napjait így adja tudtára a publikumnak:

»A köszvényesek és ruék 1891. december hó 8-án maradjanak ágyban, mert sziszegő fájdalomuk lesz.«

Ez közönséges nyelven annyit jelent, hogy Európában, vagy Ázsiában, vagy esetleg Vámos-Pércsen eső lesz, azonban az is könnyen megtörténhetik, hogy Szibériában fagyni fog. A köszvény pedig ilyenkor nagyon érzékeny portéka.

ségi és 48-as párt és a nemzeti párt közül az, a mely nyilvánvaló kisebbségben van, a szavazásnál a másikhoz csatlakozik; ellenben a hol kormánypárti jelölt nincs, ott a mi pártunk a nemzeti párt ellen is felveszi a küzdelmet. Ez oly szabatos körülírás, hogy se félre-érteni, se félre-magyarítani nem lehet!

A manifesztum azon lendületes befejezéssel végződik, hogy zászlónk alatt még bukni is dicsőséges, győzni pedig a haza boldogságára vezet.

Mi teljes hittel valljuk azt, hogy győzni fogunk!

Az Ugron-töredék manifesztumát legközelebbi cikkünkben vesszük bonczkés alá!

Az Ugron-párt manifesztuma.

Az Ugron-párt tegnapelőtt bocsátotta ki az ország választóihoz intézett manifesztumát. A bevezetésben megmagyarázni igyekszik a függetlenségi és 48-as pártból való kilépés okát és külön párt szervezését. Az új párt tagjai kiváltak az anyapártból, hogy politikai elveik minden félremagyarázásoktól menten legyenek megállapítva és az elvek küzdelem ne legyenek továbbra is az eddig tapasztalt meddősegre (?) kárhóztatva. Az új párt elve: 1848 — s jelenti, hogy Magyarország független állam és a Habsburg-Lotharingeni dinasztia alatt alkotmányos monarchia, melynek külön hadserege és hadügye, saját külképviselete, független pénzügye, önálló vámterülete van és Ausztria és Magyarország között csupán egy kapcsolatot ismer el: a fejedelem személyének azonosságát. Céljük visszaszerezni hazánk teljes állami önállóságát minden alkatelemével. A delegáció eltörlését akarja a párt, de addig, míg az fennáll, annak tárgyalásaiban ép úgy, mint a törvényhozás minden bizottságának tárgyalásában részt akar venni. A párt erélyes magyar politikát óhajt követni. A manifesztum vége következőleg hangzik: »Sorakozzunk tehát a 48-as zászló körül. Szervezzük diadalra elveink hadseregét, hogy az elhunyt 19. század, mely a kis Romániából, Szerbiából, Görögországból és Montenegróból független államot nevelt, — mely a román, szerb és bolgár nemzetet századok sírjából föltámasztotta, ne feledje itt a Nagy-Magyarországok, a soha le nem igazott magyar nemzetet Ausztra biincseiben!! Aláírva: Ugron Gábor, Györy Elek, Komjáthy Béla, Györfy Gyula, Lits Gyula, Zboray Béla, Czierer Ákos, Mudrony Soma, Holló Lajos, Ugron Ákos, Bartha Miklós,

Hoytsy Pál, Ádám Sándor, Unger Alajos, Molnár József, Szecsődi Kálmán, Matkovich Tivadar, Detrich Péter.

A nagylelkű pénzügyminiszter.

Wekerle pénzügyminiszternek, úgy látszik kevés a dolga, hogy még a nyugalmazott közös hadseregbeli tisztek sorsával is ráér törődni. A közös hadügyminiszter ugyanis utasította a hadtestparancsnokokat, figyelmeztessék a nyugdíjazott katonatiszteket arra, hogy a magyar kir. pénzügyminiszterium hajlandó őket pénzügyi biztosi állásokra alkalmazni s az e végből szükséges vizsgát négy hónap alatt letehetik. A mi pénzügyminiszterünk kissé messze ment a rokkant katonatisztek iránt való nagylelkűségében. Ha azok a nyugdíjazott tisztek még alkalmasak arra, hogy a pénzügyi biztossággal járó fontos teendőket végezhetik s így tekintélyes államhivatali állást betöltsenek, akkor arra is alkalmasak lehetnek, hogy a katonaságnál tényleges szolgálatban maradjanak. De ha ezek a tisztek az érvényben levő diszpozíciók szerint jogosítva vannak is a nyugdíjaztatásra, nem látjuk át, hogy miért kelljen tekintélyes magyar államhivatali állásokat nyugdíjazott tisztekkel betölteni, mikor a magyar társadalom nagyon is rászorul arra, hogy érdemes és rátermelt tagjait az államhivatalok javadalmazásaiban részesítsék. A magyar államhivatalnokai karra nézve határozottan sérelmes az, hogy jól dotált állásokra a pénzügyminiszter a rokkant katonatisztek köréből vesz kölcsön embereket, a kiknek még ezután kell megszerezniük a szükséges kvalifikációt, a helyett, hogy a rendelkezésére álló magyar hivatalnokai testület tagjait alkalmazná az említett állásokra. Az efféle eljárás valóban csak arra való, hogy a magyar társadalomban elősegítse a proletáriátus terjedését.

Tallózás.

(Hip-hip-hurrah Britannia! — A magyar delegáció bátorsága. — A Jellasichek ezred. — Kié Fiume? — A »Debreczeni Hírlap« kiadójának jeles cselekedetei, négy csillag közt megénekelve. —)

Angliának hip-hip-hurraht-t kiáltunk!

E lelkesedésre az ragadott bennünket, hogy Boileau és Butcher kapitányokat, a kik a manipuri vérfürdő alkalmával állati kegyetlenséget tanúsítottak, elbocsátották az angol hadsereg kötelékéből.

Üdv annak a nemzetnek, mely nem türi meg katonái között a kegyetlent és vérszomjást. Hip-hip-hurrah Britannia!

Ausztria másként járt el. Az állati kegyetlenséget tanúsító tiszteket nem büntette,

vannak győződve, hogy ruének lenni nagyon könnyű és egyszerű dolog.

Koránt sem.

Ahoz épen olyan kvalifikáció kell, akár csak az ügyvédséghez, a mérnökséghez s legujabban a pinczérséghez.

Először is kell meglehetősen mennyiségű pénz, másodsor társadalmi megjelenés és finom módor, harmadsor ajánló külső, csinos bajusz, esetleg merész szabású orr. Végül pedig, hogy valaki rué lehessen, a fentebb elmondottakon kívül okvetlenül szükséges a ballet, csinosan összeállított női kar, aztán . . . egyszerűen a Thália.

A kiképzés addig tart, a míg a pénz. Mikor ez elfogy, kiállítják részére a rué-oklevelet; oda van írva mindegyiknek az arczára, el sem tagadhatja.

És ugy a tanítvány, mint a tanárok teljesen meg vannak magukkal elégedve.

Hogy pedig a tanítvány hamarabb nyugalomba vonul, mint a tanár . . . no, ha ez egy kicsit különös is, de — természetes!

Magyaróssy Imre.

sőt jutalmazta. Csak így támadtak aztán a Karaffák és Haynauk, de viszont így származtak a königrázi vereségek is!

*

A magyar delegáció olyan nagy dolgot művelt, a minőre nem tartottak képesnek. Elfogadta ugyanis Ábrányi Kornélnak a következő határozati javaslatát.

»Utasítsassék a közös hadügyminiszterium, hogy a közös hadsereg az állam nyelvén levelezzen és a magyar állampolgároktól hozzá érkezett folyamodványokat az állam nyelvén fogadja el és a hozott végzéseket az állam nyelvén közölje.«

Igaz, hogy ezt a magyar delegáció elfogadta, de kérdés: vajon elfogadja-e a közös hadügyminiszter?!

De még azon esetben is, ha semmi eredménye sem lenne e határozatnak, csodálkozunk a delegáció bátorsága felett s elismerjük, hogy e közös-ügyes, erősen fekete-sárga színezetű intézmény tagjaiban ezuttal magyar vér lüktetett!

*

A Jellasichek ezred, mely oly szomorú hírvévre tett szert, Fiumében marad. Nem azért, mintha Fiume megvédése teljes nyugalommal rá lenne bízható, hanem azért, hogy ellen-sulyozza a fiumei lakosság magyar érzelmeit

*

A horvátok azt állítják, hogy Fiume a horvátoké és nem a magyaroké. Már pedig a Fiume szó magyar értelme is a mi jogaink mellett bizonyít, mert e szó: »Fiume«, annyit jelent: »E z a z é n f i u m!«

*

A »Debreczeni Hírlap«-nak, hiába hirdeti falragaszokon, hogy jövedelméből nem sokára palotát épít, nagyon rosszul mehet a gschäftje. Erre mutat az, hogy kiadója ügynököt tart, kit utaztat s fűnek-fának ajánlataja általa a lapját.

Még magát az ügynök-tartást nem igen kifogásolhatjuk, mert ügynök-tartáshoz minden lapkiadónak és üzlet-embernek joga van, de azt igenis kifogásoljuk, hogy az ügynökkel első sorban a mi előfizetőink közt házaljat.

A mi előfizetőink közt ugy ajánlgatják a »Debreczeni Hírlap«-ot, hogy az ellenzéki, pláne »baloldali« lap, — a kormánypártiak előtt kormánypártinak, a zsidók előtt filozofitának, az antiszemita előtt antiszemitának mondják, falragaszokon pedig »párton-kivüli«-nek hirdetik, holott maga a lapkiadó se tudja voltaképpen (mert nem ért hozzá), hogy a lapja milyen irányt követ!?

*

Különben a »Debreczeni Hírlap« élelmes kiadója azt is megtette, hogy körlevelet bocsátott ki a mi előfizetőinkhez, melyben azt akarta velök elhitetni, hogy a »Debreczen« megszűnik s helyette a saját, új lapját ajánlja. A budapesti hirdetési irodákat is ugy informálta a múlt év végén, hogy ő a »Debreczen«-t megszünteti, noha e lap nem képezte az ő tulajdonát. Ennek megszüntetéséhez tehát neki éppen ugy nem volt joga, mint a hogy nekünk nincs jogunk ahhoz, hogy eladjuk a Sz. Nagy Károly házát, melyben a »Debreczeni Hírlap« nyomdája el van helyezve!

*

És miért tör megrontásunkra olyan bösz haraggal a »D. H.—p« kiadója?

Azért, mert elvettük tőle a »Debreczen«-t, de erre kényszerítve voltunk, mert a velünk kötött szerződésnek valamennyi pontját megszegte, e mellett még olyan dolgot is cselekedett, hogy el akarta adni a »Debreczen«-t a mérsékelt ellenzéknek!

El akarta adni azt, a mi nem volt az övé!

*

És miért hoztuk mi ezt most nyilvánosságra?

Azért, hogy láthassa a közönség, mennyi hitele van a kenyérrigységéből megrontásunkra törő lapkiadó alaptalan híreszteléseinek, melyeket minden évnegyed elején és végén szelnek szokott bocsátani!

Sarló.

BELFÖLD.

A primási szék elfoglalása.

Vaszary primás az esztergomi érseki palota kápolnájában fogja a püspök avatást elvégeztetni. A mint a pápai prekonizáció megtörtént, az új primás megtartja installációját, mely az eddigi előkészületek után itélve, igen fényesnek ígérkezik. Rohamosan fogja egymásután fogadni a legfőbb papi kitüntéseket. A primással kinevezett főpát előbb püspök, ezután székes-érsek és hercegprimás s mindjárt utána bibornok lesz.

Az új székes püspök. A megüresedett székes püspökségbe Szemere Pál egri kanonok nevezetett püspökké.

Új főispán. A király, Horváth Mihályt, Kis-Küküllő vármegye főispánját, ez állásától felmentette és helyébe ifj. Sándor Jánost, Torda-Aranyos vármegye alispánját, Kis-Küküllő vármegye főispánjává nevezte ki.

KÜLFÖLD.

Buskomor király. György görög király, mint az a athéni lapok írják, mióta kedvencz leánya, Alexandra főhercegnő meghalt, buskomorságba esett. A király az egész napot egyedül tölti szobájában és Delyanis miniszterelnökön kívül senkit sem fogad el. A király parancsára a palotában lévő butorokat mind fekete posztóval fedték be.

A bolgár kormányzat kiegészítése a legközelebbi napokra várható. Miután Stoilov vonakodott a kormányba lépni, Grekov fogja az igazságügyi tárczát átvenni. A külügyeknek élére Malcevics fog állni; a pénzügyi tárczát Salabasev volt pénzügyminiszter, vagy ha ő vonakodnék, Tenev, a nemzeti banknak igazgatója, veszi át.

Színház.

A budapesti nemzeti színház igazgatósága elfogadta előadásra Gerő Károlynak »A vadonban« című drámáját. Legközelebbi ujdonsága Dobsa Lajos vigjátéka a »Vigjátéktárgy« lesz. Valószínűleg még ebben a szezonban bemutatják Csiky Gergely utolsó művét. »A két szerelem« című tragédiát is. Ujdonságok lesznek még a télen: »Az akadály« Daudet drámája, »Thermidor« Sardoutól. »Vera grófnő« Dóczy Lajos színműve; továbbá a régiékek közül bemutatják: »Angelot« Hugó Viktortól, Moreto vigjátékát a »Közönyt-közönyt«-t, Grillparzertől »Hero és Leander«-t, Scribe »Egy pohár viz«-ét, végül a »Kegycenet gróf Teleki Lászlótól.

Vidéki színiélet. — Szinielőadásokat rendez Egerben Halmay Imre a miskolczi színház bérlője december hó folyamán. Az előadások az ó-kaszinó nagy termében fognak tartatni.

Irodalom és művészet.

Amerikai írói tiszteletdíjak. A nagyírú amerikai humorista Twain Mark, a ki jelenleg Berlinben tartózkodik, uti levelek írására kötelezte magát a »Sun« című new-

yorki újság számára. Hogy milyen biztosra vette Twain az ő hírnevének vonzó erejét, az kitűnik abból is, hogy egy-egy levélért 1200 dollár (körülbelül 2500 forint) tiszteletdíjat kötött ki magának, a »Sun« kiadója pedig minden további skrupulus nélkül reá állt erre az egyezsége. Husz ilyen levélért tehát, a melyet Twain Mark nyilván igen könnyen fog majd kirázni a kabátja ujjából, 100.000 márka honoráriumot kap. A Sun különben Twain legújabb novellájának első közlési jogát is megszerezte, fizetvén érte kerek számban 12.000 dollárt, a mi harmincz darab ropogós ezres bankot felel meg. Ennél magasabb honoráriumot, Howells amerikai író kivéve, a kinek egy 1500 soros novelláját nemrégiben 25.000 forinttal fizették meg, eddig még senki sem kapott a szellem nagykereskedői közül.

Tóth Józsefnek

Nagyváradon.

*Kedves öcsém Tóth! Neved tót (h), de magyar vagy!
Fejednek gömbjében zajong költői agy!*

*Hiszem, az a Tóth vagy, ki velem munkáltál,
Hevitél, buzditál tudomány-oltárnál.*

*Olvasom versedből: Yunggal társalkodol,
Sirhalomok romjain vele mulatozol.*

*A napokban én is Yungot lapozgatám,
Meglepett, a midőn versed olvasgatám!*

*Tehát éjben bolygasz, sírok éjében,
Ott, hol nincsen érzés a holtak szívében;*

*Én is yungozok most, tőle erőt nyerek,
Szívemben lángolnak az öreg véredek.*

*Égi tájra a sír emelje föl szíved,
Sirhantján derüljön föl reményed, hited!*

*Údv száll föl a sírból, a béke honából,
Magasztos lelki fény az éj homályából!*

*Örömmé váljanak bús gondolataid,
Földi édenekre vonjanak vágyaid!*

*Mikor a síroknál tartasz gyászbeszédet:
Vigaszra buzdítsad az elalélt lelket!*

*Szent hivatásodnak égjél tüz-hevétől,
Lelked dicsőüljön élet gyöngyörétől!*

*Élj, munkálj, lelkesíts! Tiéd egy szebb jövő,
Babért fog nyújtani néked a jövőndő!*

— Kisujszállás. —

Keszi Hajdu Lajos.

E verset nagyra becsült, veterán munkatársunk a következő kommentár kíséretében küldte be: »Ez ugyan nem valami költői vers, de ha közlésre méltónak ítéltenék, hadd lássa meg az én kedves öcsém Tóth, hogy eszét, munkásságát tisztelem, becsülöm. Azt hiszem, ő az a Tóth József, ki egy évig nálunk ideiglenes tanár volt. (Valóban ő az! Szerk.) Itt ismertem őt meg s tanultam megbecsülni. — Innen ment Székelyhidra segéd-lelkésznek, onnan N.-Váradra, honnan megjelent a »Debreczen«-ben yungi verse, melyre kelt ezen költőietlen versem. Örülök, ha ezzel elismerésemet nyilváníthatom iránta! (Meg is érdemli! Szerk.) K. H. L.«

TÖRVÉNYSZÉK

A battonyai zendülés a táblán.

A battonyai zendülés országos port fölvert bűnyege a jövő hét elején kerül elbírálás alá a szegedi kir. táblán. Tudvalevőleg az első bírság harmincznégy egyént talált bűnösnek a zendülésben s a büntetés kiszabásánál a minimum háromhavi fogház volt. A maximum pedig háromévi börtön. A táblán a bűnyegyet Szeghető Ignác dr. referálja.

Az altisztek mellékkeresete. A fővárosban az utóbbi napokban igen sokat beszéltek azon csalásról, melyet a 33 ezred több altisztje akként üzött, hogy tartalékos katonákat a fegyvergyakorlatok alól busás borralaló fejében felmentettek. Ezen visszaélések fő czinkosát Ertl őrmestert a haditörvényszék rangjától megfosztotta, hat havi börtönre és egyévi utánszolgálatra ítélte el.

Ujdonságok.

*** A külföldön tartózkodó hadkötelesek.** A külföldi államokban tartózkodó s tényleges szolgálatra, katonai kiképzetésre behívott ujonczok, fegyvergyakorlatra beidézett tartalékosok és póttartalékosok behívó jegyeit a védtörvény értelmében a járási tisztviselők közvetlenül postai uton kézbesítik s az ekként felmerülő postadíjak, eljárásai költségek a belügyminiszter rendelete értelmében a megyék házipénztárából előlegezendők. Ebből kifolyólag Fehérváry Géza báró honvédelmi miniszter utasította a törvényhatóságokat, hogy a postadíjaknak a megyei házi pénztárból leendő előlegezése csak az esetben történjék, ha a külföldön tartózkodó védkötelesek távolléte idejére helyettese kijelölését elmulasztotta. A helyettes vagy »közvetítő személy« kijelölésére a járástisztviselők vagy községi előjáróságok kötelesek a külföldön élő védkötelest figyelmeztetni, a postán küldött behívó jegyek költségeit az illetők tartoznak megtéríteni. Ha a postai uton való kézbesítés nem sikerül, a miniszter közbenjárása is igénybe vehető, de csak akkor, ha az illetőnek külföldi tartózkodásáról pontos és megbízható adatokat közölnek vele.

*** Rabi beigtatás.** A debreczeni izraelita hitközség a rabbi állomásra megválasztott főtisztelendő Krausz Vilmos főrabbi urat f. hó 6-án d. u. 4 órakor a Szt. Anna-utcai templomban fogja hivatalába ünnepélyesen beigtatni, mely alkalommal a főrabbi ur székfoglaló beszédét is fog tartani. — Ezen ünnepélyre a hatóságok, a katonai és polgári notabilitások, a különböző egyházak fejei és lelkészei, a tanintézetek testületei és általában a nagy közönség ez uton mély tisztelettel meghívottnak.

*** Huszonnégy évig Kossuth mellett.** Érdekes ember halt meg nov. 29-én Kondoroson (Békésmegye.) Ez az ember 24 esztendő telttől Kossuth Lajos szolgálatában. Sebián Andrásnak hívták s 48-as honvéd és ácsmester volt. Élete telve volt viszontagságokkal. A szabadság harcban mint huszár harczolt s Kossuth Lajosnak privát megbízásait teljesítette, mert erre alkalmas volt, mint iskolázott ifju. A szabadságharc lezajlása után sem hagyta el urát; vele ment a bujdosásba, száműzetésbe. Így elkísérte Kossuthot Angliába s visszatérve, nálaradt egészen 1872. évig Ekkor hazajött Szarvasra. A száműzetésben megtanulta az ácsmesterséget. Ez évben az épülő Kondoroson talált munkát s itt érte a halál. Áhitattal hallgatták a faluban elbeszéléseit a száműzöttről. Ő maga állítólag 12 nyelvet beszélt. Temetését a kondorosi ev. lelkész végezte nagy közönség részvételével.

*** Halálozás.** Tegnap d. u. temették el az ismerősök és rokonok általános részvételével Fehér András elvtársunk 4 éves, András nevű kis fiát. A temetést Dankó Mihály jó nevű temetkezési intézete rendezte. Béke lengjen a kis halott porai felett!

*** Dalestély.** A debreczeni »munkás dalegylet« 1891. december hó 12-én, szombaton a »Margit«-fürdő disztermében Kubacka István karnagy vezetése és Zsiga Józsi zenekara közreműködése mellett a zászlóalapjára tánczszal egybekötött dalestélyt rendez. Műsor: »Kápolna« Kreutzertől. »Ha meghalok« Mácsaytól. »Pepitán« Genétől. »Kossuth nőta« Lányitól. »Király induló« Hubertól. Kezdeté esti 8 és fél órakor. Belépti-díj személyenként 50 kr. Egyleti alapító és pártoló tagok szabaajegyeiket használhatják. Jegyek előre válthatók: Czech József-pénztárnoknál (Rózsabokor) Kisuj-utca, Kovács József üzletében (Teleky-utca). Este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak.

Iskolabál. Meghívó a debreczeni izr. isk. építkezési alapjára f. évi. december hó 19-én szombaton a »Bika« disztermében tartandó zárkörű tánczestélyre. Kezdeté 9 órakor. A bizottság nevében: Sorger József isk. szék. elnök. Dr. Kellner Elek alelnök. — Dr. Freund Jenő alelnök. Baum Miksa pénztárnok. Weisz Lévi alapkezelő. Weinberger Lajos el-

lenőr. Belépti-díj: személyenkint 1 frt. Család jegy 3 frt. Páholy 4 frt. Felülfizetés köszönettel vétetik és hirlapilag nyugtáztatik.

* **»Osztrák-magyar császár.«** Ezt a monstruózus közjogi fogalmat találta föl a Temesvárott megjelenő »Südungarische Reform« jámbor délvidéki német olvasóinak. Ugyanaz a lap ez, melynek szerkesztője ifj. Steiner Károly f. hó 14-én a debreczeni esküdszék előtt mint vádlott fog felelni egy ottani szerkesztő-társán — kinek hazafiságát a szerkesztésében megjelenő lap jubileuma alkalmából az egész magyar sajtó osztatlan elismerésben részesíté — kenyéririgységből ejtett qualifficahatatlanságért. Nálunk éppen kapóra jött ez az esküdszéki tárgyalás és ez az »oszták-magyar császár«. A debreczeni esküdszék majd megmondhatja, hogy hova való az a magyarországi hírlapíró, a ki a magyar királyt hü alattvalói előtt úgy meggyalázza. Még csak azt kell igazsájnálattal megemlítenünk, hogy az a »deutschoesterreichische Organ« egyuttal a »nemzeti párt-délvidéki közlönye, ugy hogy melegen ajánljuk a »Chefredacteur« urat nemcsak esküdt-polgártársaink, de az »illustrer Parteiführer« Apponyi Albert gr. figyelmébe is. Hogy a dolog mibenlétét debreczeni olvasóink is megismerjék, röviden elmondjuk, hogy van ennek a magyarországi ujságnak egy Stuttgarterban nyomott ingyen-melléklete, melynek legutóbbi száma ő felsége I. Ferencz Józef apostoli magyar királyunk arcképét közölve, »Unsere Bilder« czim alatt képmagyarzatában, urunkat királyunkat páratlan impertinentiával »Kaiser von Osterreich-Ungarn« czimmal gyalázza meg. Hát csak kerüljön ide mielőtt »tisztelt ur«!

* **A püspökválasztáshoz.** A »Debreczeni Ellenőr«, átvevén csütörtöki lapunknak a püspökválasztás eddigi eredményére vonatkozó adatait, megjegyzi, hogy a »Debreczen« volt egyedüli a helyi lapok között, a mely állást foglalt a püspökválasztásnál és pedig Kiss Áron mellett. — E megjegyzéshez csak annyi szavunk van, hogy mi büszkéek vagyunk arra, hogy e kérdésben is nyíltan zászlót bontottunk s szánalommal tekintünk azon laptársainkra, melyek nem merték kimondani, hogy kit óhajtanak püspökül! A »D. E.« végül a közlött adatok hitelességeért a felelősséget lapunkra hárítja. — Hát mi teljes felelősséget vállalunk adataink hitelességeért s rövid idő múlva ezeket oly adatokkal fogjuk kipótolni, melyek a mellett bizonyítanak, hogy Kiss Áronnak nagy valószínűséggel már az első szavazásnál meglesz a többsége!

* **Két krajczár miatt!** Id. Németi János helybeli polgárt kihagyták a képviselőválasztók névsorából, noha adóhátralékát még jan. 12-én befizette. Ez ellen reklamációt adtván be, Debreczen sz. kir. város központi választmánya azon indoklással utasította vissza e reklamációt, hogy id. Németi János 17 frt. 59 kr adóhátralékából 1891. ápr. hó 15-éig csak 17 frt. 57 krt fizetett be, tehát mivel két — mondd két krajczárral-hátralékban van, nem lehet választó. Eltekintve attól, hogy ily parányi adóhátralék miatt csak a rossz akarat és a kormánypárti kortesszellem foszthat meg valakit választói jogától, ma bemutatatták szerkesztőségünkben id. Németi János adókönyvét, melyben világosan írva áll, hogy ő 17 frt. ötvenkilenc krajczár adóhátralékát — 29 kr. késedelmi kamattal együtt — 1891. évi jan. 12-én befizette. Tehát nem két, de egy krajczár adóhátraléka sincs. Választói jogától mégis megfosztották. Így csinálják a kormánypárti többséget! Üdv a Tisza nyomdokaiba lépett Szapárynak!

* **Közigazgatási bizottság.** Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága f. hó 3-án tartotta rendes havi ülését. Az elmúlt nov. hóban letartóztatott a rendőrség lopásért 24, rendőri kihágásért 125, összesen tehát 149 egyént, — eltolonczolt 64 csavargót. Született 181 gyermek, meghalt 134 egyén. Házasságra lépett 60 pár. Befizetett a lakosság által 78,773 frt 61 kr egzenes adó. A t. főorvos jelentése szerint betegedések nagy számmal fordultak elő s az influenza is nagy mértékben föllépett. (Most, decemberben pedig — minden harmadik ember influenzás.) A pallagi földmives iskolát, a növendékek közt föllépett hagymáz-betegség miatt, be kellett zárni.

* **A bégecsi gyilkosságról** a következőket írják: A bűnvizsgálatot szigoruan folytatják, s eddig is több gyanus embert tartóztatnak le. A helyszíni vizsgálat kiderítette, hogy az áldozatok aludtak, mikor a gonosztevők meglepték őket. A gyilkosok valószínűleg előbb a Nyegru Tódorné mellett fekvő kis gyermeket ölték meg egy fejszecsapással, azután a jajveszékelésre fölriadt anyát végezték ki borzasztó kegyetlenséggel. A többiekkel éppoly könnyen bántak el s valamennyiüket fejszecsapásokkal gyilkolták le. — Hogy biztosak legyenek véres munkájuk sikerében, a szerencsétlen áldozatok torkában megforgatták késeiket. Mikor már minden lecsendesült, a véres fejszékkel feltörték a szekrényeket, azt híven, hogy a csósznál látott háromszáz forint azokban van elrejtve. Csalódtak, mert ott semmit sem találtak a pénzből. Három embert elfogtak, kik alibijüket nem tudták igazolni. Ezek Pauti János, Pauti Tótyer és Fulyás János, a kiket annál inkább terhel a gyanu, — mert egy Pauti tartozásáról szóló kötelezvény hiányzik a csósz szekrényéből. Még egy gyanus embert nyomoznak, — a kit Vésztőn véresen s baltával felfegyverkezve láttak.

* **Öngyilkos nagybirtokos.** Feltűnést keltő öngyilkosság történt Nagy-Károlyban. Fogel Adólf nagybirtokos, vármegyei bizottsági tag és volt 1848—9-iki honvédfőhadnagy, — gyógyíthatlan betegsége miatt egy Flóbert-puskával magát föbe lötte, s rögtön meghalt. Az eset városzerte nagy részvétet kelt.

* **Berugott libák.** Bizonyára nem mindennapi látvány az, a minek a napokban egyik aradi szállónak lakói tanúi voltak. A szállóban egy boros hordó valahogyan megromlódott s a bor kifolyt belőle az utolsó csöppig. Egész sereg liba ténfergett a hordó körül s ott lubiczkoltak jó ideig a szétfolyó borban. Egyik másik beleütötte az orrát, de azért a többi is berugott, bár csak a borgözzel telt levegőt szívták magukba. Egymásután potyogtak el, mintha valami járvány ütött volna beléjük. Egy napig és egy éjszakáig tartott a libák mómora. Már azt hitték, hogy kimult valamennyi s koppaszta ni kezdték őket, a mitől aztán a berugott libák magukhoz jöttek.

* **Apróságok.**
Dramairó (darabjának premiéréjén:) Mit? Már a harmadik felvonásnál tartanak és még nem füttyültek ki? Takarodom innen, — mert ezek velem valami rosszabbat akarnak elkövetni!

* **Bakteriumok.** X orvostudor arról beszél az asztalnál, hogy a dohány igen alkalmas a bakteriumok elűzésére. Ez alkalmat felhasználja a doktor gimnázista fia és így szól:
— Papa, — szabad kissé magamtól elűznöm a bakteriumokat!

* **A furdóben.** Első osztályú fürdő-kád tetszik uraságnak?
Kétségkívül első osztályú! Az a jelszóm, hogy inkább ritkábban, de finoman!

* **Az embereknek előbb lágyul meg az agyuk, mint a szívük.**

* **Mért nem visel Z. őrnagy parókát?**
Azért, mert szokva van ahhoz, hogy több legyen az adóssága, mint a haja.

* **Mozart emlékére** a 39-ik gyalogezred zenekara holnap d. u. 4 ó. hangversenyt rendez a »Margit-fürdő« disztermében. Ez alkalomból előadatnak Mozarttól a következő darabok: »A varázs-fuvola« nyitánya. »Largo az Opus 108.«-ból. Menuette a »Jupiter-symphoniá.«-ból. Részletek »Don Juan« operából. Előadatnak továbbá a következő darabok: »Lakodalmi induló«, Mendelssohntól. »Lucognitokeringő«, Ivanovicitól. »Illustration«, Czibulka-tól. Francia polka, Czapektól. Egyveleg a »Gerolsteini nagyhercegnő« operából.

* **Vállalkozók figyelmébe.** A kassai m. kir. dohánygyári igazgatóság 1892 évi szükségletét képező kemény és puha palló, fenyődeszka, kőszén és égerfaabroncs szállítását a f. é. december 21-re kitűzött verseny tárgyalás utján óhjtván biztosítani, az e tárgyban kibocsátott hirdetményből kiemeljük, hogy ajánlat az alólirt keresk. és iparkamara hivatalában (N. Hatvanutca 1445 sz. a.) megtudható részmenyenyiségekre is tehető; — az általános szállítási feltételek pedig a kassai dohánygyári igazgatóság irodájában megtekinthetők. Debreczeni 1891. december 2. A kereskedelmi és iparkamara.

* **D. H. V.** A debreczeni helyi vasut igazgatósága tudatja, hogy hétfőtől kezdve az első vonat reggeli 1/2 7 óra helyett 7 órakor indul az erdőre, onnan pedig 1/2 8 órakor indul visszafelé.

* **Henrik főherceg** néhány év előtt a »Gresham« biztosító-társaságnál 500,000 frankra biztosította életét; ezt a összeget Waiddeck báró kisasszony fogja megkapni, miután mint morganatikus házasságból származó leány, nem tart hatigényt azokra a birtokokra, melyek atyja tulajdonát képezték.

* **Vilmos, mit kívánsz karácsonyi ajándékul?** Egy kiegészítőszekrényt, édes anyám! — Számos gyermek, ki a kedvelt Horgony-Kőépitőszekrényt bírja, így szokott felelni a fenti kérdésre. — Az óvatosak rendszeren hozzá teszik még: »de ezen vagy azon számú kiegészítőszekrényt és a horgonygyári jelvénytel is el kell látva lenni, mert különben nem vehetem hasznát.« Valóban így szokott lenni, a mint a Richter F. Ad. és társa, Bécs, Nibelungengasse 4., czég csinos árjegyzékéből láthatjuk és ennél fogva mi valamely kőépitőszekrény vevőjének szintén bizonyos óvatosságot ajánlunk. Boszantó lenne, ha az ünnepnapon győződnek meg, hogy nem a kívánt híres Horgony-Kőépitőszekrényt kaptak, hanem egy kevésbé értékes utánzást; az ünnepi öröm oda lenne!

A karácsonyi ajándékok közt a Horgony-Kőépitőszekrények az első helyet foglalják el; ki valamely ismerősnél látta, az magának is vesz ilyet, a ki pedig egyet bir, az minden évben egy vagy több kiegészítőszekrény által nagyobbitja. Ez semmiféle más játéknál se lehetesebb, ellenkezőleg kivétel nélkül rövid idő alatt értéktelenek; a Horgony-Kőépitőszekrények azonban évek hosszú során át eltartanak és ennél fogva a legolcsóbb játékszer.

* **»En bujdosó vagyok!«** A híres Csicsogó térre, mely pedig korántsem azért híres, mert a kis görbelábu Nagy Jóska is ott lakik, éjféli homály, illetőleg harapni való nedves ködfellegek ereszkedtek. Nem lehet látni két lépésre sem. Arnyalakok — ha a czegléd-utcán volnánk, azt mondanók »lumpolásból« megtért művésznők — lebbsennek, nagy czuptatva, a nemes térdig érő sárában. Valyon kik lehetnek ezek? Talán örökös rendőrök, talán csirkefogók, de semmiesetre sem jó lelkek. A harang, a czegléd utcai torony híres, nevezetes harangja, éjféli órát üt, de a »muezzin« illetőleg bakter még sem üvölt, sőt a kutyák sem ugatnak, egyszóval rémes csend honolna az egész »csicsogó« téren, ha ugyan egyik alig — pis-láloló világu lámpa alól, mely alá nagy malomkő van helyezve, nyögések, sóhajok nem hangzanának fel a ködfellegektől takart égboltozat felé... A sóhajok, a nyögések a lámpa felől hallatszanak, s felköltik két a »ködfellegekből« kibontakozó sötét alak figyelmét, kik

— ha ugyan az egyik által hangoztatott —
 »András« névnek hihetünk, rendőrök lehetnek.
 A rend fegyveres őrei, mert most már a lámpa
 világnál tisztán ki lehet őket venni, kutatva
 néznek körül. Majd szemek, melyek a nagy
 nézésbe szinte belezöldültek, látnak, látnak a
 »alomkövön« üldögelni egy silányul ruházott
 emberi alakot. Embernek kell lenni, ezen di-
 de ő nyomoruságnak, ki hajadon fővel, mezt-
 láb s vékony, nyárias »costumé«-ben a ma-
 lom vön kuczorogva, egyre a halál angyalát
 hívogatja... Bölcs rendőreink tanácskozva
 állanak meg, hogy mitevők legyenek? Majd az
 egyik, ki a »collegium« mellé is járt egykoron,
 ily kérdő szavakra fakad:

— Ki vagy te bánat embere?

Mi sorsnak üldöz fegyvere,

Hogy bolygysz vad bérceken?

Az alak, a hétrétbe összegombolyodott
 didergő nyomoruság e szavakra, mintha dele-
 jes vesszővel érintették volna meg, ész nélkül
 ugrik fel ülőhelyéből és ordít — ordít, mint
 ama bizonyos tergenyős négy lábú, mely bár
 »csalhatatlanul« megérzi az időváltozást, még
 sem — római pápa:

— Hagyj bolyganom vad bérceken,

Hagyj dulni a vést keblemen,

Én bujdosó vagyok!

A tanult rendőrök meghatva hallgatják ez el-
 züllött lény találó válaszát, de azért nem hagy-
 ták »bolygani« továbbra is a vad, a kietlen
 bérceken, hanem beszállították a rendőrség
 egyik magán zárkájába, hol valószínűleg, ha
 magához tért ez a kiehézt, kifázott »nyomor-
 szült«, talán megmondja valódi nevét is, —
 melyből, most ha kérdezik — csak azt mondja:
 Hagyjatok! Én bujdosó vagyok!

Barbi Alice hangversenye.

Debreczen, decz. 5.

A híresnevű művész Barbi Alice te-
 hát tegnapeste — a még hírhedtebb főkapitá-
 nyi rendelet viaszavonatan — szerencsésen
 megtartotta nagyszabásu hangversenyét. A hang-
 verseny jól sikerültnek mondható, mert az
 »Arany Bika« diszterme teljesen megtelt mű-
 értő és kevésbé műértő közönséggel. A rokon-
 szentes megjelenésű művésznőt, ki alakjának
 kül kellemi által már előre is megnyerte
 hallgatói szívét, az egész est folyamán tün-
 tetőleg jól fogadta a közönség, melynek
 sorában társas életünk legelőkelőbb alakjait
 lehetett látni.

A művésznő, ki igen kellemes csicsergésű,
 hajlékonyságu hanganyaggal rendelkezik, a
 szószorosán vett értelmében elragadta közön-
 ségünket. Minden dala szünni nem akaró taps-
 vihart vont maga után. Barbi Alice csakugyan
 meg is érdemelte a közönség tapsait, tetszés-
 nyilvánítását, mert nála behizelgőbben piánozni,
 mena vocézni a jelenkor enekesnői közül job-
 ban, aligha tud valaki. Kellemesen csengő
 mezzo soprán hangja sokszor hasonlított a
 csalogány csicsergéséhez, mely sziveinkig ha-
 tott, s ábrándokba ringatott bennünket. A mű-
 vésznőnek, ki dalainak bámulatos kidolgozása
 által az előadott daloknak legnehezebb részle-
 teit is teljesen érvényre emelte, több darabot
 meg kellett ismételnie. A változatos műsor több
 német Schumann, Schubert Franz, s a francia
 Massenet és az olasz Rossini zenei remekeiből
 volt összeállítva. Különösen sok bájjal éne-
 kelte a kisasszony Schubert »Unge duld« és
 »Wenn ich in deine Augen Sehe« című da-
 lait. Nem kevésbé nagy hatást ért el a tehet-
 séges francia zeneszerző Massenet két apró
 dalával, a behizelgő dallamu »Marquise« és
 »Nuit d'Espagne« című dalokkal.

A kisasszony nagy tükélyre vitt colora-
 turáját bucsu dalában, a Tankréd opera »nagy
 coloratur« áriájában élvezhettük legfőképpen,
 melyet szintén a tőle elvárható nagy művészi
 bravourral adott elő.

A művésznőt, Wurm Mary kisasszony
 kísérté zongorán, és pedig igen jól. A kisasz-
 szony gyakorlott zongora játszónő ugyan, de
 azért a saját szerzeményű »Etudé« és »Ga-
 votte«-járól korántsem mondhatjuk azt, hogy
 valami jelentékenyebb alkotások volnának.
 Tapsokat azonban az »erdeke« megjelenésű
 kisasszony, kinek folyton mosoly ült »szel-

lemes« ajakán, háládatos bámulóitól, kiket
 kedvre derített, untig eleget kapott.

—oz.

Különfélék.

Megfőtt asszony. Nagy szegénység-
 ben élt Ó-Kanizsán özvegy Nyilas Sándorné.
 Ehhez járult még, hogy nem régiben megfá-
 jult a lába s dolgozni sem volt képes. A sze-
 gényasszony fűhez-fához fordult orvosságért, de
 hát pénze nem lévén, nem igen segíthettek a
 baján. E hó 23-án végre akadt egy jólelkű
 vén asszony, a Santa Tóniné, a ki évek óta
 úzi a városban és a környékén a kuruzslást
 és elvállalta, hogy ő majd segít a Nyilasné
 baján. Jutalom fejében jó reggelit és jó ebédet
 kötött ki magának Sántáné, a ki »gőzzel-
 akarta Nyilasné a láb bajából kigyógyítani;
 egy hordó vizbe ültette őt, olyan módon, hogy
 csak a szeme volt künn a vízből. Aztán leta-
 karta őt egy paplannal, hogy friss levegő ne
 férjen hozzá. Hiába jajgatott a szegény asz-
 szony, hogy vegyék ki fürdőből, a vén boszor-
 kány nem hallgatott rá, azt mondván, hogy
 még nincs másfél órája a fürdőben. A szom-
 széd szobában lakó cipészemester hallotta a
 jajveszékést s mikor már tovább nem tudta
 hallgatni, berohant a szobába és kiemelte az
 asszonyt a fürdőből. A szerencsétlen már nem
 is lélegzett, mert a forró vízben min-
 den tagja megfőtt. A boszorkány még csak
 nem is segédkezett a kivevésnél, azt mondván,
 hogy az asszony úgy is meghal, a legnagyobb
 nyugalommal ott hagyta őt. Nyilasné borzasz-
 tó kinok között meghalt. A községi orvos ál-
 litása szerint, a banya még mérget is töltött
 a kávéjába.

Humboldt és a kukoricza,

Humboldt Sándor, a világhírű tudós fia-
 tal korában azon nézetben volt, hogy a kuko-
 ricza nem igen alkalmas emberi táplálékul, —
 azonban bevallotta, hogy e tárgyban nem bir
 kellő ismeretekkel. Hogy tehát a kukoriczát
 jobban méltányolni tanulja, Mr. Wright, az
 amerikai nagykövet egyszer meghívta a nagy
 tudóst ebédre, melyen a levestől kezdve a desz-
 sertig kizárólag kukoricza eledelkerültek
 asztalra.

Nem tudjuk, hogy milyen kukoriczale-
 ves, főzelék, kenyér és pudding szerepeltek
 Mr. Wright étlapján, minthogy Mr. Murply, a
 kukoriczakenyer modern apostola nem keve-
 sebb mint 130 receptet tesz közzé a kukori-
 cza alkalmazásának különböző módjairól; csak
 annyit tudunk, hogy Humboldt az nap óta tel-
 jesen megtért és a kukoriczának mint emberi
 tápszernek értékét kellőképpen méltányolta. —
 Később amerikai utjában számos néptörzsszel
 találkozott, melyek növényi táplálékát csak-
 nem kizárólag a kukoricza képezte s ugyan-
 ekkor tapasztalta, hogy a kukoricza a világ-
 gazdaságban tisztezt nagyobb jelentőséggel
 bir, mint a rozs.

Az utóbbi csak az északi Európa és a
 határos Ázsia egy kis részében játszik kiváló
 szerepet, de nem azért, mivel tán a buzával
 mérkőzhetnék, hanem mivel a szegényes ho-
 moktalaj a hideg égélj alatt nem terem buzát.
 S még ott is, — a hol mindenki rozskenyere-
 szik, azon vannak, hogy jellemző barna szí-
 nétől megfosszák és külsőre és izére a buzá-
 hoz lehetőleg hasonlóvá tegyék.

A prófunt vagy komiszkenyer, ez az iga-
 zi és hamisítatlan, oly rossz hirben van, hogy
 a pékek azt polgári vevőik számára nem is
 árulják s a katonák is Németországban töme-
 gesen eladogatják. Északamerikában körülbe-
 lül 36—38 millió acre van buzával, de két-
 annyi kukoriczával bevetve; a mi könnyyen
 is érthető, mert a buzából acreként csak át-
 lag 12, a kukoriczából pedig 14 bushel terem.

Az átlaghozamnál 400 millió bushel ku-
 koricza áll. Németországban az utóbbi idő-
 ben erős áramlat indult meg a kukoricza
 mint kenyéryanag felkarolása iránt. Az egyik
 hibája a kukoriczának, hogy olajdus csirája
 van, melyet el kell távolítani, hogy lisztje tar-
 tós, izletes legyen.

A közönséges rozs- és buzamalmok a
 kukoriczát nem képesek jó liszté feldolgozni,
 a szükséges berendezéseket pedig, melyekkel
 ezt elérhetnék, nem akarják önként beszerez-
 ni. Most tehát a fogyasztási szövetkezeteket
 buzdítgatják erre, de ezeket ugylászik meg
 fogja előzni a katonai kincstár, mely nagyon
 buzgón foglalkozik e kérdés tanulmányozásá-
 val, sőt a szükséges előmunkálatokat is meg-
 tette már a kukoriczaliszt alkalmazhatására a
 katonai sütődékben.

Szerkesztői üzenet.

A »Szegedi Napló« kiadóhivatalának, Szeged.
 Gratulálunk az önök izléséhez, hogy önök, mint füg-
 getlenségi lap, nem a »Debreczen«-nel, a debre-
 czeni és vidéki függetlenségi párt közlönyével, hanem
 más debreczeni lappal akarnak csere-viszonyban állani!
 A csere-példány küldését különben a mai számmal mi
 is megszüntetjük.

T. J. urnak, Nagyvárad. A megígért közleményt
 kérjük és várjuk. Azon kérdésre: »joga-e az bármely
 lapnak, hogy valakinek valamely lapban megjelent
 közleményét minden megjegyzés nélkül átvegye« — fe-
 leletünk a következő: ehez tulajdonképen nincs joga
 senkinek, de a csereviszonyban álló vidéki lapok kö-
 zött hallgatólag meg egyezés jött létre az iránt,
 hogy egymás közleményeit — a forrás megnevezése
 nélkül — átvehessék. Innen van, hogy egyes jobb cik-
 kek bejárják a vidéki lapok legnagyobb részét.

K. M. Debreczen. Paulus, Don Mauritius, —
 cz. chiffre-ék, illetőleg nevek alatt ifj. Móricz Pál
 lapunk segéd-szerkesztője ir. A kérdéses cikket is ő
 írta... Levelére vonatkozólag kijelentjük egy-
 zersmind, hogy bár munkatársunk nem a nagy zsi-
 dóbarát, de azért antilzetemissággal sem vádolható.
 Béke tehát velünk...

Felelős szerkesztő: Kósa Barna.
 Kiadók: Szinay Gyula főszerkesztő,
 és Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém becses tudomására juttatni, hogy a hatvan-utczai

üveg-, porcellán- és tükör-üzletemet

a placz- és hatvan-utczai Tóth Gyula-féle sarokházba, Szabó Zsigmond úr fűszerkereskedése
 mellé helyeztem át.

Semmi költséget sem kimélve, azt a jelenkor igényeinek megfelelően rendeztem be,
 u. m.: asztali-, író- és függő salon lámpák, asztali üveg-készletek, bor-, viz-, sör-, liqueur-,
 befőttes- s gyümölcsös talpas-tálak; porcellán- és majolika-étkezők; tea-, kávé-, mocca- és
 noszó-készletek; továbbá China ezüst dísz tárgyakkal stb. stb.

Különösen felhívom b. figyelmét az általam bevezetett csillár petroleumra, mely biz-
 tonság-, tisztaság- és égőképesség tekintetében az eddigiek valamennyiét felülmulja, és a mely-
 nek literjét 24 kr-ával számítva — kívánatra, havi elszámolás mellett, saját edényeimben,
 házhoz is szállítatom.

Nagyrabecsült pártfogásába ajánlva magamat vagyok

kiváló tisztelettel:

Lám Sándor.

512 1-6.

 Karácsonyi, ujévi és alkalmi ajándék-tárgyak nagy választékban. 

Ezennel közhírré tétetik, hogy a li-ferálásból kimaradott **3000 darab** egyszerű, ugynevezett.

„Huszár“ ló-pokróc

gyors pénzsükség miatt a gyári áron alul adatik. Ezen kitűnő pokrócok 190 cm. hosszúak és 130 cm. szélesek, színes csikokkal vannak ellátva

vastag mint a deszka, meleg mint a bunda, míg a készletben tart, most csak

darabja **párja**
1 frt 68 kr. **3 frt 30 kr.**

továbbá 4500 db. kitűnő minőségű óriási nagyságu

vászon-ágy lepedő 1 frt 1. dbja

2 Méter hosszú 145 cm. széles, ezéltt 2 frt volt

Megrendeléseket postautánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöl **Fekete**

Bécsi áruház a magyar koronához

Wien, Margarethen, Rüdiger-gasse. 1/104.

487.

4-6.



Az ön-borotváló

legújabb
borotváló-készülék

melylyel mindenki magát a legmagasabb korban is reszkető kézzel a **legerősebb szakált**, teljes biztonsággal, minden vágás, vagy sértés nélkül **jól, tisztán és gyorsan**, minden más készüléket mellőzve, a legkönnyebben megborotválhatja. Száz és száz köszönőlevelét és utánrendelés bizonyítja, mily óriási kelendőségnek örvend e készülék a közönség minden rétegében. **Kitüntetve** a párisi világiállítás 1889. — **40,000** dbnál több használatban. **Egy drb ára használati utasítással 1 frt 90 kr.** utánvétellel. Kapható kizárólagosan csakis a feltalálónál

Nicolaus Hirnbal,

Wien, VIII. Alserstrasse, Nro 43. D.
481. 5-5.



Körrejtély. Érdekes, nélkülözhetetlen játék a hosszú téli estékre. — A körrejtély csak akkor valódi, ha a gyári jelvény-nyel, a Horgonynyal el van látva.

Ezer meg ezer szülő dícsé-
rőleg elismerte a híres

**Ho-gony-
Kőépitőszekrények**

nagy nevelési értékét; jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára! Részletesebbet ezekről valamint a „Körrejtélyről“ képes árjegyzékünkben találni, melyet

minden szülőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyermekeik számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthassanak és megrendelhetnek. Az árjegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek szét. — Minden Kőépitőszekrény a „Horgony“ jelvény nélkül közönséges és kiegészítésére nem alkalmas utánzások, emélfogva mindig

Richter-féle Horgony-kőépitőszekrény

kérendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden fi-
nom játékszer-kereskedésben 35 krtól 5 frtig és fel-
jebb kaphatók.

RICHTER F. AD. és TÁRSA, első osztr. magy. cs.
és kir. szabad. kőépitőszekrénygyár.

Bécs, I. Nibelungengasse 4. Olten, Rotterdam, Lon-
don, E. C., New-York 310. Broadway.



KARÁCSONYI és UJÉVI

ajándékoknak,

valamint minden más alkalmi meglepetésekre hasznos és czélszerű

Porcellán, Chinaezüst, Bronce és Majolika

ujdonságok.

Ditmár Brüner, s hazai gyártmányú

ASZTALI- és FÜGGŐLÁMPÁK, NAP- és VILLAMÉGŐKKEL

porcellán-, ét-, kávé-, thea,

ugyszinte mindennemű

üveg-, ivó- és likőr-készleteket nagyválasztékban ajánl

Kaszanyitzky Endre

előbb Kuhinka I. K. Debreczenben.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek. Árjegyzékekkel kívánatra bér-
mentve szolgálok. 11.

403.

508.
DEBRECZEN, ROZSATER.

SZABÓ LAJOS FIAI

árusitjuk el.

leszállított áron

fűggönyöket
melyen

SZÖNYEGEKET IS,

Szirma, Amintster, Brüssler, Tapestry és hollandi

szőnyegeket

valamint

trikot derék és gyermekruhákat,

TELI GYAPJU NAGYKENŐKEKET,

SZÍNES MOSÓ VELEZÉKEKET,

FEKETE DIVATKELMEKET IS,

női ruhaszövedeteket,

az összes faktárukon lévő

Leltározás alkalmából december 1-től kezdve

Leszállított áron!

Legolcsóbb, legjobb és legédesebb

Karácsonyi és ujévi ajándékok

kaphatók és megrendelhetők

Konrád Jánosnál

NAGY-UJ-UTCZA 1702. SZÁM ALATT.

Naponta friss mézes-kalács a legkisebbtől a legnagyobbig, mindenféle alakban.

Debreczeni mézes-tányérok, melyek a világ minden részében el vannak terjedve 1 krtól 3 forintig.

Legízletesebb akác-virág és tisztesfű-méz üvegekben.

Szin-méz nagyban és kicsinyben.

Karácsonyfára való színes viasz-gyertyák, jutányos árban.

Lépes-méz keretben vagy kimérve, — továbbá:

Tiszta fehér viasz, virágnak vagy szoba fényezéshez.

Tiszta sárga viasz, saját préselés.

Viasz-gyertyák, templomi és róráté használatra,

Szurok-fáklyák stb. mindenkor kaphatók.

Teljes tisztelettel **Konrád János.**

GYENES LAJOS

NŐI DIVAT RAKTÁRA.

Ajánlja:

Női ruha-szöveteket és diszeket,
Fekete kelméket,
JÓ MOSÒ VELEZEKET,
Pipere czikkeket,
RÖVIDÁRUKAT,

Hauschild kötőpamutokat,
Jäger kötő-gyapjút,
HIMALAY-, SELYEM- és CHENILLEN-KENDŐKET,
Férfi fehérneműeket és nyakkendőket,
SIRKOSZORUKAT.

499.

2.

Legolcsóbb ártól legmagasabb árig
karácsonyi ajándékok

és

gyermek-játékok

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN
kaphatók

Szent-Királyi Tivadar
501. mű ipar árú raktárban. 2-5

NŐI DIVAT TEREM
Kunz József és Társa
cégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség
becses tudomására hozni, hogy a jelen

ősz és téli

évadra a

legújabb divatkelmék

dus választékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon, kész fehérnemű és szőnyeg

479

nagy raktárunk —16

Menyasszonyi kelengyék

állításhoz teljes választékot nyújt.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy

bőr, pokrócz, szőnyeg, szeredás és kötél-áru

KERESKEDÉSEMET

a »Bika« helyiségéből nagy-hatvan-utcza 1099. számú házhoz áthelyeztem.

»A ki lovát kiméli, lópokróczot vegyen neki, meletet.«

Midőn tehát a t. gazda urak figyelmét a kitűnő gyártmányokra kiterjeszteni bátorodom, továbbra is ajánlva magamat a nagyérdemű közönség pártfogásába, vagyok

tisztelettel

Mayer Ferencz.

450 12-9



Csak egy pár napig!!!

Valódi

HARCZI KANÁRI MADARAKAT,



melyek legszebb áriákat énekelnek, Rolezrok, Knore fururákat, dupla és csengető hangúakat, melyek nappal és világításnál is énekelnek, továbbá

papagájokat, kakadukat,

Amazone Sakoszt ajánl olcsó és pontos kiszolgálattal mellet

kiváló tisztelettel

WEISZ EDE

511. 1-

»Bika« szálloda 22. sz.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy az általunk feltalált

aszfalt tölgyfa-padló

(Asphalt Parquette)

forgalomba hozására ugy a magyar, mint az osztrák kereskedelmi miniszteriumtól **kizárólagos szabadalmat** nyertünk. Találmányunk fontosságát azon körülmény képezi, hogy mi nem **tapasztjuk**, hanem külön e célra gyártott aszfaltra **szegezzük** a parkett szeleteket, mely így a nedvesség felszívódását és a gomba képződést teljesen megakadályozza. **Csin** és **olcsóság** tekintetében is a versenyt bármely hasonló vívmánnyal kiállja, sőt felül is mulja. — Megrendelések eszközölhetők:

BAK LAJOS és POLLÁK SÁMUEL KOLOZSVÁROTT.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

BAK LAJOS és POLLÁK SÁMUEL.

BOSZNA Y J. ÉS TÁRSA

DEBRECZEN, CZÉGLÉD-UTCZA

feltűnő olcsó leszállított árak mellett

árusítjuk el a téli idény utolsó havában az alant elősorolt árucikkeket:

Legjobb minőségű Loden kelmék	Mtr 32 krtól	Futó szőnyegek	Mtr 16 krtól
Egész gyapju 100 cm. széles flanellek	» 40 »	Ágy és asztal terítők	drb 1-10 krtól
Gyapju kelmék 100 cm. széles	» 30 »	Színes Jutta és szövet függönyök	» 1-45 »
Egész vastag női posztók	» 65 »	Fehér Csipke függönyök	Mtr 20 »
Fekete mintázott gyapjukelmék	» 50 »	Férfi fehér és színes ingek	Drb 65 »
Fekete Mervellieux nehéz minőségű	» 1-20 »	Kézelők, gallérok és nyakkendők nagy választékban	
Fekete mintájú tiszta selymek	» 1-50 »	Valódi Jäger férfi- és női ingek	
Színes Mervellieux és faille francais	» 1-40 »	Gyermek Tricot öltönyök	
Valódi Pongis (foulard)	» 75 »	Selyem esőernyők 2 fttól	
Téli Himalaya- és Posztó-kendők minden nagyságban		Női flanelle és tricot derekak 1,20-tól	
Valódi jó mosó Velezek		Nagyválasztékban himző és horgoló selymek	
Muffok, gallérok és Sapkák nagyválasztékban.		Férfi gyapju-szővetek kiárusítása	Mtr. 1.20 krtól.

502. 3-5.

Nagy választék mindenféle színű

selyem, plüsch, bársony és toll-diszekből.

Nagy raktár a legújabb mintájú **Cocus-, Velvet-, Brüssel- és Tapestry futó és Sofa-szőnyegek**ből.

Figyelembe ajánljuk karácsonyi és ujévi ajándék-cikkeinket.

DERECZENI és BUDWEISZI GYÁRTMÁNYÚ

agyagkályhák,

Dolhai, Chiznovizi, Nadrági és Friedlandi vaskályhák

fa- és szén-fűtésre,

szabályozható köpeny- és Meidingi-kályhák

acél vagy zománcos köpennyel.

Legnagyobb raktár koresolyákban :

HALIFAX, MERCUR, MATADOR és ROHONCZY

rendszerekben, síma pallirozott és állanyozott (nikl) kivitelben.

TENGERI-KÉZI-MORZSOLÓK

különféle rendszerek szerint.

Tánczos R.-féle szabadalmazott (patent) tűzmenteses betörés ellen biztosított

PÉNZSZEKRENYEK

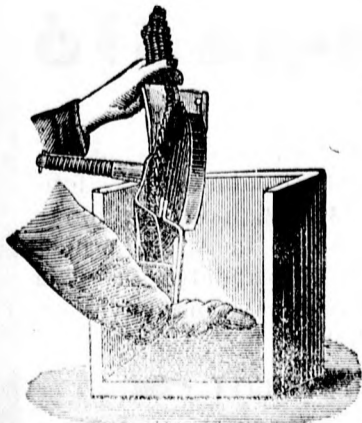
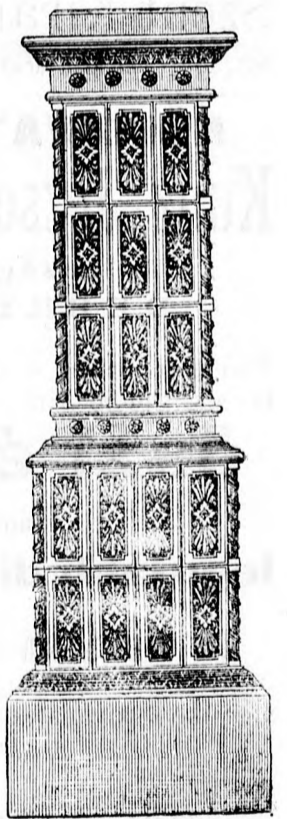
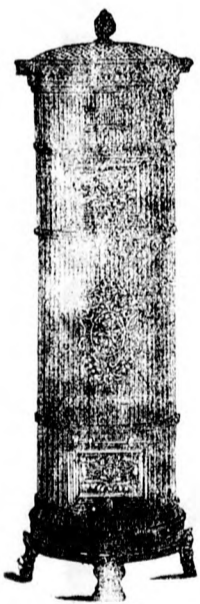
egyedüli képviselete

TÓTH GYÜLA

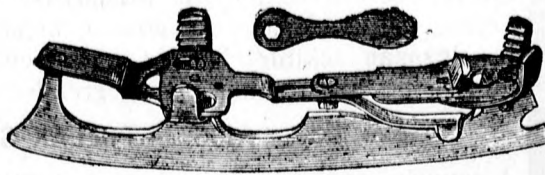
ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

vasár-üzletében, Debreczenben, a városháza alatt.



478.



—10.

